

ROCZNIKI SZTUKI ŚLĄSKIEJ

MUZEUM NARODOWE WE WROCŁAWIU

ROCZNIKI
SZTUKI ŚLĄSKIEJ
XXVIII–XXIX

WROCŁAW 2019/2020

KOMITET REDAKCYJNY

ANDRZEJ BETLEJ, BOŻENA GULDAN-KLAMECKA (redaktor naczelny), IVO HLOBIL,
BARBARA ILKOSZ, ANDRZEJ JAROSZ, ROMUALD NOWAK, PIOTR OSZCZANOWSKI,
MONIKA RACZYŃSKA-SĘDZIKOWSKA (sekretarz redakcji), ROŚCISŁAW ŻERELIK

REDAKCJA NAUKOWA TOMU

BOŻENA GULDAN-KLAMECKA, PIOTR OSZCZANOWSKI

Artykuły opublikowane w niniejszym tomie zostały zaopiniowane
przez niezależnych recenzentów spoza Muzeum Narodowego we Wrocławiu

ADRES REDAKCJI

MUZEUM NARODOWE WE WROCŁAWIU
PL. POWSTAŃCÓW WARSZAWY 5, 50-153 WROCŁAW

PUBLIKACJĘ WYDANO PRZY POMOCY FINANSOWEJ
MINISTERSTWA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE

Piotr Oszczanowski (Muzeum Narodowe we Wrocławiu; Uniwersytet Wrocławski, Instytut Historii Sztuki) ... 9

MISCELLANEA

Agata Stasińska (Muzeum Narodowe we Wrocławiu)

Chrystus Ukrzyżowany z Muzeum Powiatowego w Nysie – zapomniane dzieło warsztatu szafy nastawy ołtarzowej z Lusiny. Historia i funkcja rzeźby, Zsfg., Summary, Résumé 11–24

Marcin Musiał (Uniwersytet Wrocławski, Instytut Historyczny, Zakład Historii Śląska)

Architektura założeń kościelno-klasztornych franciszkanów reformatów na Śląsku w latach 1610–1755, Zsfg., Summary, Résumé 25–44

Adam Szczepaniec (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Instytut Historii Sztuki)

Norymberczyk w Bierutowie. Johann Neidhardt i jego twórczość medalierska na tle śląskim i europejskim, Zsfg., Summary, Résumé 45–84

Maria Feliks (Muzeum w Praszce; Uniwersytet Wrocławski, Stacjonarne Studia Doktoranckie Nauk o Kulturze)

Cenny dar króla Jana III Sobieskiego na Dolnym Śląsku – *Bitwa pod Parkanami* na tarczy zegara w kościele filialnym pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Działoszynie, Zsfg., Summary, Résumé 85–103

Bartłomiej Łyczak (Toruń)

W kwestii pochodzenia wrocławskiego rzeźbiarza Franza Josepha Mangoldta, Zsfg., Summary, Résumé 105–108

Jan Wrabec

Ideowy i artystyczny kontekst triumfu Krzyża Świętego w Legnickim Polu, Zsfg., Summary, Résumé 109–140

Małgorzata Korzeń-Kraśna (Muzeum Narodowe we Wrocławiu)

Stoły rozsuwane z fabryki mebli Roberta Ruscheweyha w Olszynie i innych wytwórców z Dolnego Śląska, Zsfg., Summary, Résumé 141–175

Tomasz Mikołajczak (Akademia Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu)

Wnętrza pawilonów na Wystawie Ziem Odzyskanych, Zsfg., Summary, Résumé 177–204

WSPOMNIENIA

Hanna Wrabec (Wrocław)

Jan Wrabec. Wspomnienia rodzinne 205–210

Arkadiusz Wojtyła (Uniwersytet Wrocławski, Instytut Historii Sztuki)

Jan Wrabec – szkicowy portret historyka sztuki 213–217

Barbara Banaś (Muzeum Narodowe we Wrocławiu)

Andrzej Jarosz (1971–2019). Pro memoria 219–225

INHALTSVERZEICHNIS

EINFÜHRUNG

Piotr Oszczanowski (Nationalmuseum Wrocław; Universität Wrocław, Institut für Kunstgeschichte)	9
--	---

MISCELLANEA

Agata Stasińska (Nationalmuseum Wrocław)

Der gekreuzigte Christus aus dem Kreismuseum Neisse – ein vergessenes Werk der Werkstatt des Altarschreins in Lüssen. Geschichte und Funktion der Skulptur, Zsfg., Summary, Résumé	11–24
--	-------

Marcin Musiał (Universität Wrocław, Institut für Geschichte, Lehrstuhl für Geschichte Schlesiens)

Architektur der Kirchen- und Klosteranlagen der Franziskaner-Reformaten in Schlesien in den Jahren 1610-1755, Zsfg., Summary, Résumé	25–44
--	-------

Adam Szczepaniec (Jagiellonen-Universität Krakau, Institut für Kunstgeschichte)

Ein Nürnberger in Bernstadt in Schlesien. Johann Neidhardt und seine Medaillenkunst vor dem schlesischen und europäischen Hintergrund, Zsfg., Summary, Résumé	45–84
---	-------

Maria Feliks (Museum in Praschkau; Universität Wrocław, Vollzeit-Doktoratsstudium für Kulturwissenschaften)

Die kostbare Gabe des Königs Johann III. Sobieski in Niederschlesien – <i>Schlacht bei Párkány</i> auf dem Zifferblatt einer Uhr in der Filialkirche Mariä Himmelfahrt in Deichslau, Zsfg., Summary, Résumé	85–103
---	--------

Bartłomiej Łyczak (Toruń)

Zur Herkunft des Breslauer Bildhauers Franz Joseph Mangoldt, Zsfg., Summary, Résumé	105–108
---	---------

Jan Wrabec

Ideen- und Kunstkontext des Triumphs des Heiligen Kreuzes in Wahlstatt, Zsfg., Summary, Résumé	109–140
--	---------

Małgorzata Korżel-Kraśna (Nationalmuseum Wrocław)

Ausziehtische aus der Fabrik Robert Ruscheweyhs in Langenöls und von anderen Herstellern in Niederschlesien, Zsfg., Summary, Résumé	141–175
---	---------

Tomasz Mikołajczak (Eugeniusz-Geppert-Akademie der Bildenden Künste in Wrocław)

Innenräume der Pavillons auf der Ausstellung der Wiedergewonnenen Gebiete, Zsfg., Summary, Résumé	177–204
--	---------

ZUM GEDENKEN

Hanna Wrabec (Wrocław)

Jan Wrabec. Familienerinnerungen	205–210
--	---------

Arkadiusz Wojtyła (Universität Wrocław, Institut für Kunstgeschichte)

Jan Wrabec – ein skizzenhaftes Porträt des Kunsthistorikers	213–217
---	---------

Barbara Banaś (Nationalmuseum Wrocław)

Andrzej Jarosz (1971–2019). Pro memoria	219–225
---	---------

CONTENTS

FOREWORD

Piotr Oszczanowski (National Museum in Wrocław; University of Wrocław, Institute of Art History)	9
--	---

MISCELLANEA

Agata Stasińska (National Museum in Wrocław) The Figure of Crucified Christ from the County Museum in Nysa, a Forgotten Work of the Workshop of the Lusina Altarpiece. History and Function, Zsfg., Summary, Résumé	11–24
Marcin Musiał (University of Wrocław, Institute of History, Department of the History of Silesia) The Church and Monastery Complexes of the Friars Minor of the Observance in Silesia in 1610–1755, Zsfg., Summary, Résumé	25–44
Adam Szczepaniec (The Jagiellonian University in Kraków, Institute of Art History) A Native of Nuremberg in Bierutów: Johann Neidhardt and His Medalist Art in the European and Silesian Context, Zsfg., Summary, Résumé	45–84
Maria Feliks (Museum in Praszka; University of Wrocław, Stationary Doctoral Studies Program in Cultural Studies) The Precious Gift of King Jan III Sobieski in Silesia: <i>The Battle of Parkany</i> on the face dial of the clock from the Church of the Assumption of the BVM at Dziesław, Zsfg., Summary, Résumé	85–103
Bartłomiej Łyczak (Toruń) On the Question of the Descent of Wrocław Sculptor Franz Joseph Mangoldt, Zsfg., Summary, Résumé	105–108
Jan Wrabec The Ideological and Artistic Context of the Triumph of the Holy Cross at Legnickie Pole, Zsfg., Summary, Résumé	109–140
Małgorzata Korżel-Kraśna (National Museum in Wrocław) Extension Tables by the Furniture Factory of Robert Ruscheweyh at Olszyna and Other Manufacturers in Lower Silesia, Zsfg., Summary, Résumé	141–175
Tomasz Mikołajczak (The Eugeniusz Geppert Academy of Art and Design in Wrocław) Interior Design of the Pavilions of the Exhibition of the Recovered Territories, Zsfg., Summary, Résumé	177–204

IN REMEMBRANCE

Hanna Wrabec (Wrocław) Jan Wrabec. Remembered by His Family	205–210
Arkadiusz Wojtyła (University of Wrocław, Institute of Art History) Jan Wrabec. A Sketchy Portrait of an Art Historian	213–217
Barbara Banaś (National Museum in Wrocław) Andrzej Jarosz (1971–2019). Pro Memoria	219–225

TABLE DES MATIÈRES

INTRODUCTION

Piotr Oszczanowski (Musée National à Wrocław; Université de Wrocław, Institut d'histoire de l'art)	9
--	---

MISCELLANEA

Agata Stasińska (Musée National à Wrocław)	
Christ Crucifié du Musée de district à Nysa – une œuvre oubliée de l'atelier du coffre du retable de Lusina. Historie et fonction de l'objet d'art, Zsfg., Summary, Résumé	11–24
Marcin Musiał (Université de Wrocław, Institut d'Histoire, Département de l'Histoire de la Silésie)	
Architecture des ensembles religieux église-couvent de franciscains réformés en Silésie dans les années 1610–1755, Zsfg., Summary, Résumé	25–44
Adam Szczepaniec (Université Jagellonne à Cracovie, Institut d'histoire de l'art)	
Un nurembergeois à Bierutów. Johann Neidhardt et sa production de médailleur dans un contexte silésien et européen, Zsfg., Summary, Résumé	45–84
Maria Feliks (Musée de Praszka; Université de Wrocław, Études de doctorat /régime présentiel/ en Sciences de la culture)	
Un don précieux du roi Jean III Sobieski se trouvant en Basse-Silésie: « <i>La Bataille de Parkány</i> » sur le cadran de l'horloge dans l'église filiale d'Assomption de la Vierge Marie à Działów, Zsfg., Summary, Résumé	85–103
Bartłomiej Łyczak (Toruń)	
Sur la question des origines du sculpteur wroclawien Franz Joseph Mangoldt, Zsfg., Summary, Résumé	105–108
Jan Wrabec	
Le contexte idéologique et artistique du triomphe de la Sainte Croix à Legnickie Pole, Zsfg., Summary, Résumé	109–140
Małgorzata Korżel-Kraśna (Musée National de Wrocław)	
Tables à rallonges de l'usine de meubles de Robert Rutscheweyh à Olszyna et celles des autres producteurs de Basse-Silésie, Zsfg., Summary, Résumé	141–175
Tomasz Mikołajczak (Académie de Beaux Arts «Eugeniusz Geppert» à Wrocław)	
Les intérieurs des pavillons à l'Exposition des Territoires Recouvrés, Zsfg., Summary, Résumé	177–204

SOUVENIRS

Hanna Wrabec (Wrocław)	
Jan Wrabec. Souvenirs de famille	205–210
Arkadiusz Wojtyła (Université de Wrocław, Institut d'histoire de l'art)	
Jan Wrabec – esquisse du portrait d'un historien d'art	213–217
Barbara Banaś (Musée National à Wrocław)	
Andrzej Jarosz (1971–2019). Pour mémoire	219–225

WPROWADZENIE

W 1959 r. w pierwszym tomie „Roczników Sztuki Śląskiej”, piśmie naukowym Muzeum Śląskiego, a potem Muzeum Narodowego we Wrocławiu, znalazły się ważne słowa, które do Czytelników skierowała ówczesna redakcja. Głosiły one pewną uniwersalną prawdę, która się nie zestarzała i uzasadniała potrzebę istnienia takiego periodyku. Redakcja uznała, że ambicją tego wydawnictwa „jest skoncentrowanie [...] badań szczegółowych w dziedzinie śląskiej historii sztuki, rzemiosł artystycznych i kultury materialnej dla przyczynienia się w ten sposób do realizacji zadań stojących przed nauką polską na polu silesiografii”. Wielką zasługą Wojciecha Gluźnińskiego oraz Marii Starzewskiej stało się to, iż dzięki nim powstało pismo, które już od 60 lat nie tylko towarzyszy muzeum wrocławskiemu, ale licznym pokoleniom Ślązaków i niemałej rzeszy badaczy zainteresowanych historią oraz dawną i współczesną sztuką swojej ziemi. Redakcja tego pierwszego tomu w 1959 r. miała nadzieję na to, że zarówno „myśl przewodnia, która powołała go do życia, jak i zawarte w nim artykuły spotkają się z przychylnym przyjęciem, co pozwala nam liczyć na współpracę szerszego grona pracowników nauki przy zapewnieniu dalszych tomów”.

Wówczas zamieścili w tym tomie swoje prace naukowe tylko pracownicy muzeum, a jednocześnie, jak się z czasem okazało, najwybitniejsi późniejsi wrocławscy historycy sztuki, historycy i muzealnicy. Obecność wśród nich m.in. mgr. Józefa Gębczaka, prof. Mariana Haisiga, dr Ireny Rylskiej, dr Marii Starzewskiej, dr Bożeny Steinborn, dr Anny Ziomeckiej i prof. Mieczysława Złata są tego potwierdzeniem. I ta zasada jest utrzymana do dzisiaj, co jest zasługą kolejnych redakcji tego pisma, coraz liczniejszego grona autorów, a także zagranicznych historyków sztuki oraz rekrutujących się ze wszystkich polskich ośrodków naukowych i placówek muzealnych. Przekazywane do rąk Czytelników obecne „Roczniki Sztuki Śląskiej” – chociaż opublikowane w roku wyjątkowo trudnym dla nas wszystkich, bo roku epidemii – są dowodem pewnej ciągłości idei wzbudzonej w 1959 r. Idei, która obecna jest w każdym z istniejących już 28 tomów.

Dziękując tym wszystkim, którzy to pismo tworzyli, redagowali i w nim publikowali, należy życzyć mu dalszego powodzenia. Coraz szerszego kręgu odbiorców, coraz ambitniejszych i ciekawszych tekstów naukowych, coraz większej atrakcyjności. I wreszcie wierności tym zasadom, które obowiązują w nim już od 60 lat.

dr hab. Piotr Oszczanowski, prof. w UWr
Dyrektor Muzeum Narodowego we Wrocławiu

Muzeum
Narodowe
we Wrocławiu

MUZEUM NARODOWE WE WROCŁAWIU JEST INSTYTUCJĄ KULTURY
PROWADZONĄ PRZEZ MINISTERSTWO KULTURY I DZIEDZICTWA
NARODOWEGO ORAZ SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

**DOLNY
ŚLĄSK**

INSTYTUCJA KULTURY
SAMORZĄDU
WOJEWÓDZTWA
DOLNOŚLĄSKIEGO

Dyrektor
Piotr Oszczanowski

Kierownik Działu Wydawnictw
Bogusława Idzik-Ćwikowska

Redakcja i korekta
Zofia Smyk

Tłumaczenie na język niemiecki
Ewa Kochanowska

Tłumaczenie na język angielski
Małgorzata Możdżyńska-Nawotka

Tłumaczenie na język francuski
Ziemowit Pazda

Opracowanie typograficzne

Małgorzata Wieczorek

Skład i przygotowanie do druku
Anna Noga-Grochola, PolSerwis KG Sp. z o.o., ul. Różana 18a, 30-305 Kraków

Druk

Drukarnia JAKS s.c. Sławomir Kępa, Jerzy Janeczek, ul. Bogedaina 8, 50-514 Wrocław

© Copyright by
Muzeum Narodowe we Wrocławiu
Wrocław 2019/2020

ISSN 0557-2231